

ZALECENIA DOTYCZĄCE BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH DO CELÓW KODEKSU PRACY – MATERIAŁY DLA SŁUŻBY MEDYCyny PRACY PRACA W NARAŻENIU NARZĄDU WZROKU NA CZYNNIKI DRAŻNIĄCE I ALERGIZUJĄCE

Występowanie w środowisku pracy czynników o charakterze drażniącym i alergizującym może powodować podrażnienie narządu wzroku: skóry powiek i spojówek. Objawy podrażnienia będą zależały od:

- czynników zewnętrznych, takich jak: jego rodzaj, stężenie lub natężenie, czas i częstotliwość narażenia, rodzaj pracy, stosowanie ochron oczu, oraz
- czynników wewnętrznych, takich jak: wiek pracownika oraz płeć, współistnienie przewlekłych stanów zapalnych powierzchni oka, czy skóry powiek.

Występujące objawy ze strony oczu mogą mieć charakter przejściowy, umiarkowany, ale również mogą prowadzić nawet do trwałego uszkodzenia oczu. Wielkość i nasilenie uszkodzenia zależą od ilości substancji, na którą zostały narażone oczy, oraz od tego, czy pierwsza pomoc została udzielona natychmiast.

Zasady pracy w narażeniu na czynniki szkodliwe, uciążliwe i niebezpieczne dla zdrowia, w tym czynniki drażniące i alergizujące są regulowane następującymi aktami prawnymi:

- *Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz.U. 2003 Nr 169, poz. 1650 ze zm.),*
- *Ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1320).*

Odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na pracodawcy, który jest zobowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie im odpowiednich warunków pracy.

Czynniki szkodliwe i niebezpieczne o charakterze drażniącym i alergizującym mogące występować na stanowisku pracy ze względu na ich charakter można podzielić na:

- fizyczne,
- chemiczne,
- biologiczne.

Niektóre z tych czynników mogą mieć poza działaniem drażniącym i alergizującym również działanie toksyczne, rakotwórcze czy mutagenne.

Omawiane czynniki mogą wywoływać ze strony narządu wzroku zmiany:

- zapalne,
- alergiczne,
- zwyrodnieniowe

Spośród objawów ze strony narządu wzroku należy wymienić:

- łzawienie,
- obniżenie czucia rogówki,
- upośledzenie wydzielania łez,
- zniekształcenie i zawężenie punktów łzowych,
- zapalenie skóry powiek, spojówek, rogówki,
- zwyrodnienie rogówki,
- inkrustację i zmianę zabarwienia skóry powiek, spojówki, rogówki.

Do najczęściej zgłaszanych dolegliwości ze strony oczu można zaliczyć:

- spadek ostrości wzroku,
- zaczerwienienie oczu,
- szczypanie, pieczenie oczu,
- uczucie ciała obcego pod powiekami,
- częste mruganie,
- uczucie suchości oczu,
- łzawienie oczu,
- światłowstręt,
- ból oczu.

Opieka profilaktyczna nad pracownikiem

W trakcie badania lekarskiego należy zwrócić szczególną uwagę na:

- rodzaj objawów,
- częstotliwość występowania objawów ze strony oczu.

Przewlekłe, nawracające zapalenia powiek, spojówek i rogówek wymagają konsultacji okulistycznej i dokładnej oceny powierzchni oka. Występowanie nasilonych objawów klinicznych ze strony oczu obniżających funkcje wzrokowe lub obecność zmian zwyrodnieniowych powiek czy powierzchni oka, mogą w indywidualnych przypadkach być względnym przeciwwskazaniem do pracy w narażeniu na czynniki drażniące i alergizujące.

Częstotliwość badań osób zatrudnionych w narażeniu narządu wzroku na czynniki drażniące i alergizujące:

Częstość badań profilaktycznych jest uzależniona od rodzaju czynnika o charakterze drażniącym lub alergizującym i najczęściej waha się od 1 do 4 lat.

Uwagi dodatkowe

Za chorobę zawodową narządu wzroku może być uznane:

- Alergiczne zapalenie spojówek (poz. 25.1 wykazu chorób zawodowych),
- Zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi (poz. 25.4 wykazu chorób zawodowych).